

Justiits- ja Digiministeerium

Teie: 22.09.2025 nr 1.1.1/25-0555/-2T

Meie: 19.11.2025 nr 5-1/60-2

**Siseministeeriumi arvamus Euroopa
Parlamendi ja Nõukogu määruse kohta,
millega luuakse õigusprogramm aastateks
2028-2034 ja tunnistatakse kehtetuks määrus
(EL) 2021/693**

Tulenevalt Riigikantselei resolutsioonist 2-5/25-01752 edastab Siseministeerium arvamuse Justiits- ja Digiministeeriumile Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse kohta, millega luuakse õigusprogramm aastaks 2028-2034 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2021/693. Ülevaate koostasid Siseministeeriumi EL ja välissuhete osakond, usuasjade ja kodanikuühiskonna osakond, välisvahendite osakond ning digi- ja teabehaldusosakond (info@siseministeerium.ee). Valdkonna eest vastutab Siseministeeriumi kantsler Tarmo Miilits (tarmo.miilits@siseministeerium.ee).

Siseministeerium toetab määruse ettepanekut, millega luuakse õigusprogramm aastateks 2028-2034, ning soovib juhtida tähelepanu järgmistele aspektidele:

1. Kodanikuühiskonna vaatest peaks programm tagama stabiilse ja mitmeaastase rahastuse kodanikuühiskonna organisatsioonidele, kelle toel programmi eesmärged ellu viiakse. Leiame, et on vajalik parem ligipääs rahastusele väiksematele kodanikuühiskonna organisatsioonidele. Programm peaks toetama kodanikuühiskonna organisatsioonide strateegilise hagelemise ja huvikaitse võimekust. Samuti on oluline leida sünergia õigusprogrammi ja kavandatava CERV programmi vahel.

2. Välisvahendite kasutamise vaatest on määruse eelnõu menetlemise käigus vaja täpsustada erinevate sätete praktiline täitmine. Näiteks seda, milliste protseduuride alusel toimub **artikli 5 lõige 2** viidatud liikmesriigi palvel nende vahendite kättesaadavaks tegemine õigusprogrammi jaoks, mille eelarvet koostöös liikmesriikidega täidetakse. Samuti on ELN töörühmas vaja täiendavalt selgitada, kes otsustab, kas on saabunud **artikli 8 lõikes 2** viidatud olukord, mil toetust antakse tegelike kulude hüvitamise teel vaid siis, kui "meetme eesmärged ei ole võimalik muul viisil saavutada". Samuti osundame, et ettepanek on sõnastatud umbisikulises vormis st jääb selgusetuks, kellele on antud volitus õigusprogrammi rakendada. Kuna puudub konkreetne rakendamise volitus, puudub ettepanekus ka komiteemenetlus st, et ettepaneku kohaselt ei saa liikmesriigid osaleda õigusprogrammi kontrollimenetluses ega nõuandemenetluses.

3. **Digivaldkonna vaatest** on oluline, et Siseministeerium oleks antud määruse eelnõu menetlemise ajal infoväljas, kuna määruse eesmärk 3 puudutab otseselt õiguskaitsevaldkonda. Lisaks jääb selgusetuks määruse eelnõu lk 4 osa 1.3.3. välja toodud eeldatav eesmärk / mõju, mille kohaselt on rõhuasetus teadmistel ja arusaamal tehisintellekti kasutamisest. Siinpuhul soovime selgust, kas antud kontekstis mõeldakse samuti ka tehisintellekti kasutusele võtmist, mitte ainult selle võimekuse mõtestamist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarmo Miilits
kantsler

Katarina Budrik 6125144
katarina.budrik@siseministeerium.ee